

heen. Hij is bezig, in elken levenskring zonder onderscheid, veranderde mensen, nieuwe levens, en daarmee de cellen in te brengen, waaruit langzamerhand het lichaam van Christus uitgroeit. Ieder huwelijk, elk gezin, iedere vriendenkring, elke vereniging of organisatie, waarin slechts mensen samenwonen of samen arbeiden, en dus ook elke gemeente, kan en moet een groep van de Oxford-beweging worden. Een groep kan en behoort lang niet uitsluitend binnen de kerk gevormd. Deze kracht-centrale kan zoowel in als buiten haar worden opgericht.²⁷⁾

Want een groep is overal, waar er slechts kinderen Gods te zamen zijn en elkander vertellen, wat zij ondervonden hebben aan hun ziel.²⁸⁾ De nieuwe opwekking heeft haar doel bereikt, als alles, en ook de kerk, tot groep geworden is. Dan zal zij van strijdend in naam weer strijdend inderdaad zijn²⁹⁾ en daarin niets verschillen van elke andere mensen-gemeenschap, die het leven weer leidt van den Heiligen Geest.

...

Evenmin als de Geest in de Buchman-beweging ijvert voor kerkreformatie, evenmin doet Hij dit voor bekeering tot de waarheid. Hoe zou Hij ook!

Vooreerst valt het zoo uiterst moeilijk uit te maken, wat waarheid is. Er bestaan op het oogenblik bij voorbeeld veertig theorieën over de verzoening. En waar de kerk nog nooit één bepaalde theorie aanvaard en tot dogma omgezet heeft, hoe zou dan een aanhanger van de Buchman-beweging in staat zijn tot datgene, wat de kerk niet heeft gekend?³⁰⁾

Daarbij schuift ook de bijbel nooit de waarheidskwesie naar voren. Jezus zelf vroeg nimmer: wat dunkt u van den Christus? Hij vroeg de mensen niet eerst, wat zij van Hem dachten, maar of zij den wil Gods deden.³¹⁾

En wat alles afdoet, — waarheid kan, naar het woord van Goethe, nooit uitgedrukt, doch enkel geleefd worden.³²⁾ Zij is eigenlijk nog in wording. Zij moet nog uit de werkelijkheid geboren worden. De praktijk moet ons nog leren, wat waarheid is.

Wij moeten daarom nooit met een bepaalde dogmatische beschouwing over de verzoening, of waarover ook, beginnen. Maar wat in de werkelijkheid van het leven verlost en vrijmaakt — dat is waarheid³³⁾; waarbij het wel eens blijken kan, dat sport soms meer helpt dan orthodoxe religie.³⁴⁾ Het moge al dan niet waar zijn, dat God berouw had over Zijn schepping, dat Christus op aarde kwam om verzoening tusschen God en mensen te brengen, en dat God ter wille van dit tijden van Christus bereid is, ons oprecht berouw over onze zonden aan te nemen — het al dan niet aannemen van deze leerstellingen doet niets af of toe aan de groote en wonderlijke ervaring der bekeering.³⁵⁾

Zorg gij maar voor de praktijk, en dan zal de theorie wel voor zichzelf zorgen.³⁶⁾ Het leven is de leer.³⁷⁾ Wanneer iemand de heilige ontvangenis of den zoendood of de lichamelijke opstanding van Jezus niet kan geloven, — laat hem dan geloven wat hij kan; de rest hindert niet.³⁸⁾ Religie moet voor alle dingen op de praktijk gericht zijn; en dan maakt de praktijk wel uit, of zij een ware is. Want die godsdienst gaat uit het gericht van de praktijk als de ware heen, die zichzelf als het meest bruikbaar en nuttig en doelmatig heeft bewezen. Aan hun vruchten worden zij gekend.³⁹⁾

Polemieken worden er dan ook in de Buchman-beweging niet gehouden. Argumenten kunnen geen zielen redden. Geen enkel theologisch bewijs bevat de kracht, om iemand tot de zelfovergave van zijn leven te brengen. Men disputeert niet, maar laat liever de overwinning aan den Heiligen Geest.⁴⁰⁾

...

De opwekking, die de Heilige Geest in de Buchman-beweging gebracht zou hebben, bestaat dus niet in kerkreformatie of in herstel van de belijdenis der waarheid, maar in den terugkeer tot een gemeenschap en broederschap als uit den eersten Christelijken tijd. En deze gemeenschap kenmerkt zich vooral door de volgende dingen:

1. Het rentmeesterschap. Tijd en geld, landen en huizen, zaken en boeken, familiebetrekkingen en sexuele verhoudingen — het behoort alles aan dien God toe, die wil, dat wij dit zullen behandelen als Zijn eigendom, overeenkomstig Zijn verlangen en naar Zijn leiding.⁴¹⁾

2. Het beoefenen van de vier Christelijke hoofddeugden:

a. De eerlijkheid, waardoor wij ons masker afleggen, geheel transparent worden, volstrekt open

leven met mannen en vrouwen, die het even open met ons doen, en samen alles eerlijk deelen: onze zonden, onze gewaarwordingen, onze plannen, onze fouten, onze bezittingen.

b. De onzelfzuchtigheid of onbaatzuchtigheid, waardoor wij meer negatief ons egocentrisch standpunt opgeven en bij onze overwegingen en daden niet allereerst naar ons ik met zijn belangen vragen.

c. De liefde, waardoor wij positief met anderen meeleven, hun lot tot het onze maken, en steeds meer tot gedeelde persoonlijkheden worden.

d. De reinheid, waardoor wij getrouw zijn aan den besten kant onzer natuur; in volkomen natuurlijkheid door God aanschouwd worden, als onze ziel naakt voor Hem staat, en waardoor wij niet tot ongeoorloofde vertrouwelijkheid vervallen, ook als wij volkomen open met lieden van de andere sexe omgaan.⁴²⁾

3. Het leven op geloof en gebed, waaronder vooral dit verstaan wordt, dat zij, die speciaal voor de groepsbeweging arbeiden, geen vast inkomen genieten, nimmer geld vragen of collecten houden, en toch zeker vertrouwen, dat zij niet van honger omkomen zullen.⁴³⁾

4. De praktische oplossing van de beide hoofdproblemen, die het leven zoowel van de enkele individuen als van de mensheid in haar geheel beheerschen, n.l. dat der seksualiteit en dat van den eigendom. Het eerste, doordat men de geslachtsdrift niet onderdrukt, maar verheft en veredelt. Het tweede, doordat ieder eerst alles wat hij bezit onvoorwaardelijk aan God overgeeft; waarvan dan het noodzakelijk gevolg is, dat hij het daarna voor en onder de groep uitdeelt. In de groep heerscht een Christelijke communisme, dat zich van het marxistische hierin onderscheidt, dat het laatste het goed van anderen opeischt, terwijl men in de groep het zelf vrijwillig weggeeft. Het marxistische communisme wil het koninkrijk der hemelen met geweld stichten; de groep-beweging wil het door liefde langzamerhand brengen.⁴⁴⁾

5. Het doorgeven, en het bekeeren der wereld. De groote ontdekking, die Buchman deed, en waardoor de Oxford-beweging grootendeels ontstaan is, bestond hierin, dat hij geen bekeerlingen maakte als de eerste Christenen.⁴⁵⁾ Het eenige middel, om dezelfde resultaten als zij, ja nog grootere, te behalen is, om tot hun levenswijze terug te keeren en om zich, ook in onder-scheiding van vroegere opwekkingsbewegingen, niet op de massa te werpen, doch zich tot den enkeling te richten. In dezen tijd van ont-persoonlijking van allen arbeid, kunnen verbetering en vooruitgang alleen intreden door een allerpersoonlijkste evangelisatie.⁴⁶⁾ Het is geen gewoonte, oogenzalf van twee-hoog naar beneden te gooien.⁴⁷⁾

E. D. KRAAN.

42) Russell, t.a.p. 23, 360—371; Shoemaker, The conversion of the church, 95—96, en verder 89—106; Wat is de Oxford-beweging? 87—129.

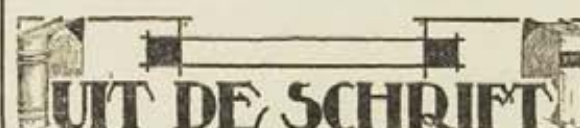
44) Russell, t.a.p. 40, 42 v.v., 164—165; Shoemaker, t.a.p. 108 v.v.

44) Russell, t.a.p. 38—41; Begbie, t.a.p. 175—179.

45) Russell, t.a.p. 162.

46) Begbie, t.a.p. 169.

47) Idem, t.a.p. 27.

UIT DE SCHRIFT

Ezechiëls klaaglied over Tyrus.

Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Gij dan menschenkind, hef een klaaglied op over Tyrus; en zeg tot Tyrus, die daar woont aan de ingangen der zee, handelende met de volken in vele eilanden: Zoo zegt de HEERE: O Tyrus! gij zegt: Ik ben volmaakt in schoonheid.

Ezech. 27:1—3.

Naar de Heilige Schrift was Israël een zanglustig volk en zong het bij allerlei gelegenheden: zoo verklankte Israël ook bij den dood zijn leed in een lied. Daar zijn in de Schrift talrijke voorbeelden van. Wij denken aan Davids klaaglied op Saul en Jonathan, en aan Davids klaaglied op Abner. En, dat deze klaglieden geen uitzonderingen waren, kan door het feit bewezen worden, dat er zelfs beroeps-klaagmannen en klagvrouwen waren, mensen, die hun brood verdienden door bij sterfgevallen in naam der achtergeblevenen den doode te betreuren. Zoozeer was dit gebruik, dat een der oordeelen, waarmede Jeremia Israël bedreigt, is, dat zij zullen sterven en geen klaglieden zullen worden gehoord. Daarom, direct na het sterven worden de klagvrouwen gehaald om hun klaglieden te zingen: met een bepaald rythme en met een bepaalden klank zongen zij dan hun liederen, die bij aanzienlijke personen veel werden gevarieerd en bij eenvoudige mensen neerkwamen op een gestage herhaling van een zelfde versje.

Zoo'n klaaglied dicht Ezechiël op den aanstaanden ondergang van Tyrus en hij doet het nog wel op bevel des HEEREN. Hoe, zeggen wij licht, een klaaglied in naam des HEEREN over Ty-

rus? Dit Tyrus heeft zoo erg gezondigd, moet daar nog een klaaglied over gezongen worden? Vooreerst: het heeft zoo gemeen gedaan tegenover Israël. Toen Jeruzalem ingenomen werd, had het schik, het was vrolijk om zijn schrikkelijken val. Dat was al gemeen, en, daarenboven, eeuwenlang waren Israël en Tyrus bondgenooten geweest. Hiram had Salomo al geholpen, Achab was gehuwd met hun koningsdochter Izebel, samen hadden zij gekampt tegen Assyrië, ja nog enkele jaren geleden waren zij bondgenooten geweest tegen Babel, wat gemeen dan nu leedvermaak te hebben om Jeruzalems val. — Hier was de handel in het spel. Tyrus mat alles af naar zijn handel, en hoopte den handel van Juda over te kunnen nemen, daarom tast het door zijn vreugde Israël aan. Maar, al had Juda erg gezondigd, in Juda tastte Tyrus den HEERE aan, Israëls God.

Dan: Tyrus was zoo'n verleiding geweest voor Israël. Vanuit Tyrus dringt door Achabs huwelijk met Izebel het Oostersche despotisme in Israël in — denk aan Ezech. 28:2 en 6 — en met het Oostersche despotisme een algeheele Kanaäniseering van Israël, vooral ook uitkomend in den Baals- en Astartedienst. Tyrus is Israëls verleider geweest, wee dengene, die Israël doet struikelen.

En voorts: Tyrus was zoo hoogmoedig: o Tyrus! Gij zegt: ik ben volmaakt in schoonheid.

Tyrus was een handelsstad: het was uitnemend gelegen, het woonde aan de ingangen der zee, en daardoor was het rijk geworden, ontzaglijk rijk, en was zich in hoogmoed op dien rijkdom gaan verheffen.

Om deze drie dingen brengt God het oordeel over Tyrus: het wordt in hoofdstuk 27 geteekend als een prachtig schip, dat midden op zee verbroken zal worden door een krachtigen Oostenwind.

Maar, waarom moet dat oordeel nu aangezegd worden in den vorm van een klaaglied? Moet Ezechiël er dan geen vreugde over bedrijven, moet hij nog treuren, als zulk een zondige stad haar straf ontvangt? En, wij kunnen de vraag verwijderen: hier is immers meer dan Tyrus! Er zijn trekken in de oordeelsteekening, die niet vervuld kunnen worden aan een gewone stad, Tyrus is hier de vertegenwoordigster van de Godevijandelijke wereldmacht: de aanzegging aan Tyrus is de aanzegging van het oordeel aan de wereldmacht! Wat Babel is in Openbaringen, dat is Tyrus in Ezechiël: de macht, die tegen God opstaat, de mensch, die zich in de stad samen-trekt in zijn opstand tegen God. Maar waarom dan een klaaglied? Waarom dan een haast-bewonderend oordeel van Ezechiël over Tyrus' schoonheid, en waarom doen Jeremia in hoofdstuk 51 en Johannes in Openbaringen 18 als Ezechiël hier, wanneer zij het oordeel uitspreken over Babel?

Omdat bij al de zonde, die in de wereld is, die wereld zoo schoon is. De wereld heeft zoo heel veel tot stand gebracht. Gods goedheid heeft de wereld in staat gesteld het in allerlei opzicht zoo heel ver te brengen. Daarom: wij weten, dat deze wereld ondergaan moet, maar Ezechiëls klaaglied kunnen wij verstaan, en de vreugde over den ondergang der wereld, die de Schrift ook kent (Op. 18:20), wordt vermengd met droefheid om zooveel schoons, dat onder gaat.

Gelukkig, dat in het Nieuwe Jeruzalem wordt ingedragen de heerlijkheid der volken.

M.

M. Vr.

KERKELUK LEVEN

Kerksplitsing een „geloofsstuk” en geen „waagstuk”. Geen praat langer maar daad. (III.)

8. De diaconie.

Elke kerk heeft vanzelf een eigen diaconie. Dit is een moeilijker probleem, maar o.i. niet onoplosbaar.

Het is nu reeds na te gaan, hoeveel er voor elke wijk noodig is en hoeveel voor de gansche kerk. Men heeft dan de verhoudingscijfers in den omgekeerd evenredigen vorm der in die wijk of buurtkerk benodigde gelden, die ons de draagkracht der samenwerkende kerken op diaconaal gebied aangeven.

Bij deze wijze van samenwerking blijven de diaconieën vrijwel zelfstandig, terwijl ze toch steeds elkaar tot hulp zijn. Het zal echter noodig zijn, een zekere norm vast te stellen voor elke „aard overeenkomende groep van ondersteuning”, opdat de ondersteuning in de verschillende wijken zooveel mogelijk met elkaar overeenkomen. Onze tegenwoordige praktijk op diaconaal gebied heeft feitelijk reeds zulk een norm geschapen.

Het spreekt echter vanzelf, dat niet alle gevallen onder een norm zijn te brengen. Afwijkingen kunnen echter, nauwkeurig toegelicht, toegevoegd worden aan de vergadering van een commissie uit al de gecombineerde diaconieën samengesteld, die over de grootte der ondersteuning heeft te beslissen, gelijk het referaat van Rotter-

dam wijk geschiedt op de ver-

Deze wenschte heid van Juist op noodzakel.

Aan het diaconale staande u secundus kunnen of verhoudin wacht, zal kunnen v meenten meegede gemeente den gestel rassend z Ook de dagen en uit alle k nale verg

Om tot dat elke kerkbode om eigen dezelfde eigen pag Dordt, ell en financi voor reke

Deze k zelfsta de lede belang: pagand door eeni een feestl neemt de busje wo onder d schoots z kelijk ee meente levenden, meest vangen.

Nu kan gebracht heden. de kerk worden c Het op andere bi ter besch ieder voe zwerven

Hierme kerksplitt stuk behc Natuur geheven.

Het lig de Herde Hij is vo dochterge een eigen die er ne kerken, kerk. Be dan staat

Over l niet al t nieuws, l organisat bevorder moet bes zegen van verwacht Nog ni N. H. K geregelde ruiling va in de ei cathedra Watergra king zag toenemer Evangelis bloeiende de eigen nomen.

Heeft ons niet Het wa kerkbode Nog mee binden e stellen g elk jaar het oog welke p dienst a

27) Russell, t.a.p. 52.

28) Theophil Spoerri, Der Herr des Alltags, 45.

29) Allen, He that comes, preface XIII.

30) Russell, Een ding weet ik, voorwoord, XI.

31) Begbie, t.a.p. 123.

32) Idem, t.a.p. 180.

33) Idem, t.a.p. 76.

34) Idem, t.a.p. 143.

35) Idem, aangehaald bij Arno Clemens Gaebele, Buchmanism, 6.

36) Idem, Life changers, 76.

37) Russell, Alleen voor zondaars, 96.

38) Shoemaker, aangehaald bij Gaebele, t.a.p. 7.

39) Begbie, t.a.p. 184—185.

40) Russell, t.a.p. 43—45.

41) Idem, t.a.p. 47; Allen, t.a.p. 71 v.v.

zondigd, moet
ngen worden?
gedaan tegen-
nen werd, had
schrikkelijken
joen, eeuwen-
ooten geweest,
chab was ge-
el, samen had-
g enkele jaren
geweest tegen
rmaak te heb-
s de handel in
ijn handel, en
er te kunnen
vreugde Israël
idigd, in Juda
aels God.
geweest voor
chabs huwelij-
ne in Israël in
net het Ooster-
disseering van
den Baals- en
eider geweest,
kelen.

moedig: o Ty-
n schoonheid,
was uitnemend
en der zee, en
ontzaglijk rijk,
rijkdom gaan

4 het oordeel
27 geteekend
n op zee ver-
htigen Oosten-

nu aangezegd
aglied? Moet
over bedrijven,
t zondige stad-
nen de vraag
lan Tyrus! Er
g, die niet ver-
one stad, Ty-
van de Gode-
gging aan Ty-
rdeel aan de
nbaringen, dat
tegen God op-
stad samen-
Maar waarom
n haast-bewon-
Tyrus' schoon-
hoofdstuk 51
Ezechiël hier,
over Babel?
wereld is, die
heeft zoo heel-
heid heeft de
lei opzicht zoo
velen, dat deze
chiëls klag-
reugde over
e Schrift ook
met droefheid
aat.
uzalem wordt
ken.

M. Vr.

EVEN

een „waagstuk“.

1 diaconie. Dit
o.i. niet onop-
veel er voor
or de gansche
scijfers in den
in die wijk of
ons de draag-
op diaconaal

blijven de dia-
ze toch steeds
er noodig zijn,
voor elke „in-
ondersteuning-
verschillende
kaar overeen-
k op diaconaal
een norm ge-

niet alle geval-
n. Afwijkingen
licht, toegezon-
n een commissie
onen samen-
ondersteuning
at van Rotter-

dam wijk 7 inzake parochievorming aangeeft. Zoo geschiedt het trouwens ook nu reeds met het oog op de verschillende wijken.

Deze wijze van handelen is o.i. de meest gewenschte met het oog op de organische eenheid van de groote dorps- of stadskerk. Juist op het terrein van de diaconie komt de noodzakelijkheid van die eenheid het meest uit.

Aan het eind van elke maand zou de centrale diaconale vergadering (of haar moderamen, bestaande uit den boekhouder — en secretaris als secundus — van elke diaconie) een begroting kunnen opmaken van hetgeen van elke kerk, naar verhouding, in de loopende maand wordt verwacht, zal haar diaconie aan haar verplichtingen kunnen voldoen, ter bekendmaking aan de gemeenten. En elke week wordt er aan de gemeente mededeeld welk deel er reeds is ingekomen. De gemeente moet voor de verantwoordelijkheid worden gesteld en men zal zien, dat de uitkomst verrassend zal zijn.

Ook de tehuizen voor wezen en ouden van dagen enz. komen onder een centrale commissie uit alle kerken, staande onder de centrale diaconale vergadering.

9. De kerkbode.

Om tot dit alles te geraken is het gewenscht, dat elke buurtkerk van de gemeenschappelijke kerkbode een geheele pagina ter beschikking krijgt om eigen belangen te bespreken (voor allen n.l. dezelfde pag., zooals „De Rotterdammer“ een eigen pagina heeft voor Den Haag, Utrecht en Dordt, elk met een eigen hoofd). De verspreiding en financiering van dat blad in eigen ressort komt voor rekening van die kerk.

Deze kerkbode moet worden bezorgd bij alle zelfstandig wonende doop- en belijdende leden der gemeente en ook aan de belangstellende kerkgaangers als propagandamiddel. Een commissie, bijgestaan door eenige jongens en meisjes (die eens per jaar een feestje en een boekje krijgen ter bemoediging) neemt de bezorging op zich, terwijl er tevens een busje wordt gepresenteerd en we vertrouwen, dat onder den zegen des Heeren, de onkosten ruimschoots zullen worden gedekt, terwijl we nu werkelijk een orgaan hebben voor heel de gemeente en niet alleen voor de goeie meelivenden, terwijl degenen, die dit het meest noodig hebben, het niet ontvangen.

Nu kan ieder doop- en belijdend lid op de hoogte gebracht worden van de gemeentelijke aangelegenheden. Door de kerkbode moet geheel de gemeente worden voorbereid en warm gemaakt voor de kerkplitsing en het saamhoorheidsgevoel worden opgewekt.

Het opnemen van de predikbeurten van de andere buurtkerken vervalt vanzelf, nu deze pagina ter beschikking komt van elk der kerken, die haar ieder voor eigen ressort aanwendt. Dit zal het zwerfen mede tegengaan.

10. Slot.

Hiermee meenen we aangetoond te hebben, dat kerkplitsing een geloofstuk is, maar geen waagstuk behoort te wezen en beslist mogelijk is.

Natuurlijk zijn hiermee niet alle bezwaren opgeheven. We gaan er nog enkele na.

Het ligt o.i. voor de hand, dat de wijkpredikant de Herder is en blijft van de moedergemeente. Hij is voor den arbeid in die wijk beroepen. De dochtergemeente, uit haar ontstaan, zoekt zich een eigen herder te verwerven. Natuurlijk, zoolang die er nog niet is, is hij de dominee voor beide kerken, evenals in iedere andere gecombineerde kerk. Beroept de dochtergemeente hem voor haar, dan staat aan hem de keus.

Over het dominees naloopen moet men zich niet al te ongerust maken. Dat is immers niets nieuws. Het bestaat ook onder de tegenwoordige organisatie en het wordt door de nieuwe niet bevorderd, maar veeleer gekeerd. De gemeente moet bearbeid worden, zóó, dat ze leere den zegen van den Heere en niet van den dominee te verwachten.

Nog niet zoo heel lang geleden heeft men in het N. H. Kerkblad kunnen lezen, dat dank zij de geregelde bearbeiding van Dr de Vrijer, die door ruiling van beurten 30 maal per jaar kon preeken in de eigen wijkkerk „de oude Amsterdamsche cathedraal het weer floot“. De randgemeente Watergraafsmeer, losgemaakt van de rondprediking zag de avonddiensten met minstens 50 pct. toenemen. Amsterdam Noord daarentegen, als Evangelisatiepost met een eigen dominee een bloeiende gemeente geworden, ging kwijnen, toen de eigen dominee in den rondedans werd opgenomen.

Heeft deze ervaring, in de Herv. Kerk opgedaan, ons niet wat te zeggen?

Het weglaten van de predikbeurten in de buurtkerkbode zal reeds invloed hebben ten goede. Nog meer zal men de gemeente aan de eigen kerk binden door de menschen in de gelegenheid te stellen gezins- en vriendenbanken te vormen, die elk jaar of om de twee jaar verloot worden, met het oog op de groeiende en slinkende gezinnen, welke plaatsen echter vervallen 5 min. voor de dienst aanvangt. Er blijven echter ook gereser-

veerde banken voor de slechthoorenden en een paar van de achterste banken voor de vreemden, die niet vooraan durven zitten.

Zoodra men een eigen gezin heeft, zullen de meesten ten minste gaan gevoelen, dat men ook een plicht heeft ten opzichte daarvan. Ook zal de betere bearbeiding van de gemeente haar vanzelf meer aan de eigen kerk binden. Men zou ook, eens om de twee, drie, of 4 weken de predikanten kunnen laten rondpreken, met een oude preek, wat dan tevens de geschikte tijd is om de vacaturebeurten te vervullen. Vooral wat de Catechismusprediking betreft, zou men zeer geschikt elkander kunnen verbeurten.

Een nog betere oplossing is mogelijk deze, dat men de kerken, die vacant komen en de buurtkerken, die tot beroeping kunnen overgaan nu ook of geheel, wat in het begin wel het beste zal zijn om er de gemeente aan te wennen, of ten deele losmaakt uit den kring van den rondedans, zoodat de predikant om den anderen Zondag een Catechismusbeurt elders waarneemt en om twee Zondagen een ochtendbeurt.

Een weinig zelfverloochening zal er van predikanten en gemeentelieden wel worden geveerd bij deze regeling, maar... het is ten bate van de Gemeente van Christus, voor welke Hij Zijn leven liet.

Men verliese daarbij niet uit het oog, dat vele gemeentelieden ook aan een predikant wennen.

Een voordeel is het bovendien, dat er nu geen gebrek is aan predikanten, zooals enkele jaren geleden, maar een teveel, zoodat de noodige krachten er zijn en benut kunnen worden. Menige candidaat zal dan als hulpprediker dienst kunnen doen.

Of BETER nog: De geheel zelfstandige dochterkerk zou een jong predikant kunnen beroepen op een lager inkomen, maar met zulk een opklimming, dat het op peil is, als de opvoeding der kinderen meerdere eischen gaat stellen. Aan dezen maatregel ligt trouwens een heel gezond beginsel ten grondslag.

Wel zal de malaise voor menige kerk een beleidslijn zijn om dadelijk tot beroeping over te gaan, maar toch niet voor alle.

En niets verhindert de andere kerken om alvast de voorbereidende maatregelen te treffen om straks te komen tot beroeping. Men kan nu reeds de geestelijke organisatie ter hand nemen, zoodat dit alvast ten goede komt aan de gemeente. Al de genoemde bezwaren verzinken dan ook in het niet, als we zien op de betere bearbeiding der gemeenten.

Dat wij GEREFORMEERDEN, die er ten volle van overtuigd zijn, dat er, (alle Evangelisatie-vereeningen ten spijt) geen betere organisatie is ter bevordering van de komst van het Koninkrijk Gods, dan de Kerk, door onzen Heiland zelf ingesteld, toch met alle kracht er naar jagen die kerk nu dan ook aan haar doel te doen beantwoorden, in plaats van haar te doen worden tot een ontrouwe moeder over haar kinderen. Gaan er in de groote steden (en ook dorpen) door de gebrekkige bearbeiding der massale kerken, menschenlijkerwijze gesproken, niet talloos velen verloren?... Bekommert het u niet, dat ze vergaan? Moest de liefde van Christus ons niet dringen, om alles te doen, wat we kunnen om hen te behouden? Is de kerk niet de moeder der geloovigen? Moet haar aan het behoud harer kinderen niet alles gelegen zijn?

Dat we toch in het diepst onzer ziel bewogen werden, als we zien, hooveelen er zijn, die onopgemerkt wegglijden. O zeker, we kunnen niemand behouden. Evenwel zullen hun zielen van onze hand als herders geëischt worden, daar wij over hen hadden te waken. Laten we dan niet rusten oer aan dien droeven onverantwoordelijken toestand een einde gemaakt zij!

Dan ook, is het niet treurig, dat een randgemeente zich zelfs heeft afgevraagd of ze de attestatie van de naburige groote stadskerk wel als zoodanig mocht aanvaarden, gezien de droeve ervaring, die men opdeed met die z.g. leden, die men overkreeg, waaronder zelfs een vrijgestelde van de S.D.A.P., wat men toch maar zóó niet wordt.

En dan, is het niet alledroevigst, dat Ds Lindeboom in zijn bekende brochure verklaart, dat hij het Avondmaal haast niet bedienen durft, omdat hij niet weet, hoe het heilig te houden, daar allerlei gecensureerden enz. kunnen aanzitten, zonder dat iemand er iets van weet (pag. 9, 10) en dat in onze Gereformeerde Kerk, die de pretentie heeft, de tucht te handhaven, naar de instelling van Christus.

Dat we niet aflaten, in de kracht des Heeren, biddend om Zijn licht, te zoeken naar een weg om te komen tot „KERKSPLITSING“.

En geve de Heere, dat hetgeen we hier uiteengezet hebben, zoo niet DE, dan toch EEN goede weg moge blijken of althans leiden moge tot het vinden van DEN goeden weg, dan zullen we er den Heere voor danken, want om de eere ZIJNS Naam en om het heil van Zijn Zion, moet het ons immers alleen te doen zijn.

W. F. C. VAN HELSDINGEN.

H. I. Ambacht.

Een wensch van Prof. Greijdanus.

Onlangs heeft bij het afscheid van Dr J. J. Esser, als lector aan de Theologische School, de rector, Prof. Dr S. Greijdanus, den wensch uitgesproken, dat het lectoraat, hetwelk ook naar onze meening te onzaliger ure afgeschaff is, zou mogen herleven in den verbeterden vorm van een professoraat. Nu de curator, Ds F. C. Meijster, (waarvoor wij hem dankbaar zijn), in „Gereformeerde Kerkbode“ van Rotterdam dit feit mededeelt, hebben wij er geen bezwaar tegen, den curator hierin te volgen.

Dat Prof. Greijdanus' wensch ons in kwaliteit van pers-muskiet toelicht, zullen lezers van onze voorgaande artikelen reeds begrepen hebben.

Men heeft gemeend, dat het onderwijs in de klassieke talen voor de propaedeuse der theologen wel kon vervallen. Wie echter weet, hoezeer de kennis der klassieke talen al meer verzwakt wordt bij de leerlingen van gymnasia en lycea, en bovendien bedenkt, dat de beheersching van die talen toch noodzakelijk is om wezenlijk te kunnen studeeren (b.v. om kennis te nemen van wat vroeger geschreven is), zal toegeven, dat dit onderwijs nog ter dege op zijn plaats is in deze propaedeuse.

Men zal dan ook o.i. terug moeten komen op het besluit tot loslating van deze propaedeutische studievakken. Om de belangen van de opleiding zelf in de eerste plaats. Maar ook, om trouw te blijven aan de belofte, die — zakelijk — eens gedaan werd aan de Vrije Universiteit. Daar toch wordt dit onderwijs nog altijd gegeven aafh de propaedeutici der theologische faculteit. Welnu, wie de historie van het bekende beding nagaat, ziet daaruit onmiddellijk, dat de bedoeling ervan geweest is, vooral zorg te dragen, dat in Kampen geen gemakkelijker studiegang zou worden gevolgd dan in Amsterdam. Het heele rapport van Prof. Dr F. L. Rutgers uit die dagen wijst duidelijk in deze richting. Men zou dus zijn woord tegenover de Vrije Universiteit breken, als men in Kampen de studie verlichtte, zonder dat de Vrije Universiteit het deed.

De uitbreiding intusschen tot een professoraat, gelijk Prof. Greijdanus die bepleitte, is evenzeer gewenscht. Wanneer men bedenkt, dat de theologische faculteit der V. U. beschikken kan over hoogleraren van andere faculteiten, dan is het alweer een eisch van billijkheid, dat ook te Kampen het onderwijs gegeven wordt door een aparten hoogleraar, die dan daar het werk verrichten kan, dat in Amsterdam door andere hoogleraren ten bate der a.s. theologen geschiedt. Over en weer dient gelijkheid te zijn.

Hetgeen aantrekt in Prof. Greijdanus' voorstel, is ook dit, dat een nieuwe hoogleraar zich kon specialiseeren op de studie der z.g. patristiek. Inzake de studie van de kerkvaders, welke onder dezen naam aangeduid wordt, zijn wij grootendeels nog afhankelijk van andersdenkenden. Dit moet een einde nemen. Voor den opbouw der dogmatiek, voor de studie der kerkgeschiedenis, ten deele ook voor de exegese van het Nieuwe Testament, om dan maar te zwijgen van de geschiedenis der filosofie, is het inderdaad noodzakelijk, dat de periode der kerkvaders goed wordt gekend. Heel wat begrippen, die de dogmatiek, de filosofie, nog steeds hanteert, zijn in hun tijd aan de orde geweest. De polemiek, die Prof. Waterink geyoerd heeft over de ziel, is nog altijd een bewijs voor de noodzaak van bestudeering der in de discussie der kerkvaders optredende begrippen. Andere begrippen (b.v. hypostase) of problemen (b.v. twee naturen, natuur en genade, goed en kwaad) worden ook eerst door studie van de patres, d.w.z. de kerkvaders, langs gereformeerden weg benaderd en doorzichtig gemaakt. Wat Prof. Greijdanus wil is dus een verlangen van de eerste orde.

Geld? Wij kunnen bespreking daarvan als geloovigen slechts als „punt twee“ op het agendum plaatsen. Het eerste punt blijft steeds: wat is noodig voor het vervullen van onze taak? Eerst als dat punt afgehandeld is, komt punt twee aan de orde. En dan zal ook weer daarin worden voorzien. Men moet wel de kosten berekenen, vóór men den toren bouwt, doch niet vóór men uitsprekt, of hij altemet noodig is.

K. S.

Prof. Lecert en Prof. Doumergue.

Zie hierover „Buitenlandsche Kerken“.

K. S.

Aan belangstellenden inzake Den Haag-West.

Den Haag-West heeft in het openbaar gevraagd om niet-openbare samensprekingen.

Men weet de geschiedenis; en de reactie der gereformeerde pers daarop.

Nu is zulk een publiek verzoek om in de binnenkamer te gaan een gemakkelijke oorzaak voor legdenvorming.

Niet ieder blijkt even sterk geneigd, deze te helpen verhinderen.

Daarom leg ik thans, nu het de tijd ervoor is, en de wenschelijkheid me gebleken is, de verklaring af, dat inzake de praecelabele kwestie, of aan het verzoek van Den Haag-West een dergelijke gang in een binnenkamer zal worden verbonden, voorzoover mij betreft, slechts in het openbaar zou worden geantwoord.

op een (overigens zoover mij bekend nog bij niemand ingekomen of te verwachten) eventueel verzoek.

Hooren de lezers dus niets meer van mij, dan weten ze met zekerheid, dat van een voldoen aan wat Den Haag-West wilde, niets gekomen is. Tenzij men meenen mocht, dat Den Haag-West alleen maar aan anderen heeft gedacht dan aan ondergeteekende. Wat uit het stuk niet af te leiden viel. Het leek me goed, waar Den Haag-West in het openbaar sprak, inzake deze praelabele kwestie evenzoo te handelen. Legendes zijn er al te veel. En samenspreken heb ik natuurlijk al herhaalde malen gedaan, vóórdat Den Haag-West het noodig vond, daarover zoo gerucht makend te schrijven.

K. SCHILDER.

Kampen, 3 Juli 1935.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

De Beginselverklaring der C. D. U.

's Gravenhage, 29 Juni 1935.

Den Hooggel. Heer Prof. Dr K. Schilder, Redacteur van „De Reformatie“.

Geachte Professor,

Mijn beschouwing over het accouchement der beginselverklaring van de C. D. U., blijkbaar door U doorgegeven in een vergadering, heeft de C.D.U.-ers, althans in Almelo, nogal zwaar geraakt. Zóo zwaar, dat zij zich nu trachten te dekken achter staketsels, waarop ze het leelijke woord „leugen-campagne“ hebben gekalkt.

Wie liegt er?

Zij, die vóór die barricade staan, of zij, die er achter neerhurken? Ik weet het niet!

Heb ik gelogen?

Zoo ja, dan deed ik het „in commissie“, zooals de volksmond wel eens zegt.

In „De Standaard“ van 25 Februari j.l. stond het verslag van het congres der C. D. U. Daar leest men woordelijk:

„Bij de discussie hierover wees Ds Faber er op, dat Ds Buskes, Prof. Heering en Ds Hugenholtz bij de behandeling der beginselverklaring geadviseerd hebben, die positief te houden, om de Christelijke arbeiders te vangen.“

Deze passage heb ik in „Nederland en Oranje“ geciteerd; met verzwijging nog wel van de motivering in de laatste zinsnede, omdat ik die minder achtenswaardig vond voor de C. D. U. en haar

verloskundigen en ik mijn beschouwingen zoo zakelijk mogelijk wilde houden.

Merkwaardigerwijze stemt het verslag van „De Strijder“ (9 Maart '35) in hoofdzaak met dat van „De Standaard“ overeen. Alleen wordt daarin niet vermeld de hierboven door mij aangehaalde opmerking van Ds Faber; wel zijn uitspraak, „dat, wie met de beginselen instemt, zich noemen mag zooals hij wil“.

Nu van tweeën één!

OF de verslaggever van „De Standaard“ is met de waarheid in conflict gekomen. Maar dan begrijp ik niet, dat van de zijde der C. D. U., die er anders nogal als de kippen bij is, gewacht werd met de wraking van deze mededeeling, totdat U ze uit de tweede hand had doorgegeven. De kopstukken der C. D. U. lezen zeker wel „De Standaard“.

OF de heer Ds Faber heeft op het congres fabeltjes verteld. Dit laatste zou men moeten afleiden uit het feit, dat in een strooibiljet van de C. D. U. te Almelo de volgende brief is afgedrukt:

Leiden, 24 Juni 1935.

Zeer geachte Heer,

De door Prof. Schilder geuite bewering, die U mij meedeelt, heeft mij zeer verbaasd. Ik hoor haar voor het eerst.

Ik kan u verzekeren, dat ik de toestandkoming van de beginsel-verklaring der Chr. Dem. Unie noch rechtstreeks, noch zijdelings heb beïnvloed. Niemand heeft mij er ooit in gekend en ik heb mij er nooit in gemengd. Ik wist zelfs niet, dat Ds Buskes eraan heeft meegewerkt.

Vertrouwende, dat deze verklaring voldoende zal zijn om aan dit praatje een einde te maken.

Hoogachtend,

Uw dw.

G. J. HEERING.

Maar waarom is dan niet aanstonds ten congresse Ds Faber op de vingers getikt wegens zijn geweld doen aan de waarheid?

Waarom moest ook dan met tegenspraak worden gewacht, totdat men gelegenheid kreeg enkele Anti-Revolutionairen ermee aan de kaak te stellen?

Laten we kalm blijven, Professor! U noch ik hebben geweld gedaan aan de waarheid, zooals ze zwart-op-wit en onweersproken vóór ons staat. En aler nu in deze zaak klaarheid is gebracht, blijft het voor mij: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

Daarna zal ik gaarne in „Nederland en Oranje“ dat geschrevene rectificeeren.

Met bekende hoogachtung, Professor,

Uw dienstw. R. A. DEN OUDEN.

Naschrift. In ons blad wees ik reeds op de groote woorden der C. D. U.-schrijvers in Almelo. Hoewel mijn eerste stukje precies aangaf, uit wel-

bewijs voor de continuïteit in het werk van Jezus Christus.

En nu deze dingen alzo zijn en ons voor oogen komen te staan, ontwaren we de bedoeling van het accent, dat in vs. 2 ligt op de verkiezing door Christus van Zijn apostelen, door den Heiligen Geest. Hoewel op dezelfde bladzijde het verraad van één van die twaalf niet kan worden verzwegen, zoo is toch die verkiezing te handhaven. Gelijk Christus zelf haar in Joh. 6:70 gehandhaafd heeft: „Heb ik niet u twaalf uitgeverken? en een uit u is een duivel“.

Wat er geschied is in Jeruzalem ten dage van Judas' verraad en Christus' veroordeeling en van Zijn lijden en sterven, wordt niet genegeerd. Dat is niet lastige oude plunje, die zoo spoedig mogelijk vergeten moet worden. Dat is in menig opzicht voorbij, maar — en hier komt Christus uit in Zijn verheerlijking — het is overwonnen. Het is nog beter zóo te zeggen: In Zijn vernedering en onder al de aanvallen, die op Hem en Zijn werk gedaan zijn, heeft Christus niets verspeeld. Hij heeft niets verloren, van wat de Vader Hem gegeven heeft.

Handelingen 1 zet al deze dingen voor onze aandacht. Zoo wordt het tooneel geësceneerd, waarop in Handelingen 2 de uitstorting van den Heiligen Geest geschiedt. Dit nieuwe heilsfeit zal slechts te verstaan zijn in zijn continuïteit met vorige heilsfeiten. De Heilige Geest zal het uit Christus nemen.

• • •

Met name in het verhaal van de verkiezing van Matthias ontwaren wij Christus, die in Zijn gemeente de band bewust maakt, die tusschen heel Zijn vroeger werk en hun straks vervulde verwachting van den Heiligen Geest ligt. In deze verwachting is de gemeente actief. Ze gaat een vacature vervullen.

Want juist het levend besef, dat in Hand. 1 blijkt te bestaan van de door geen opstanding en hemelvaart in de schaduw gestelde betekenis van wat Christus van den aanvang van Zijn ambtswerk aan verricht heeft, doet een vacature gevoelen in den kring der apostelen. Ze zien hun kring rond en tellen. Maar ze komen niet verder dan elf apostelen. Meer namen kan vs 13 niet noemen. Men kan het begin van vs 14 met een gebaar van hulpeloosheid lezen. „Deze allen“. „Dat zijn ze allen. Meer zijn er niet“. Er is er één meer

ken hoek de wind woei, gaan de heeren ieder erbij halen (Prof. Heering, Ds Hugenholtz), en ieder beschuldigen (de anti-revolutionairen) behalve zichzelf en Ds Faber. Prof. Heering heb ik inmiddels reeds geschreven, dat hij beter zou gedaan hebben, indien hij eerst eens geïnformeerd had. Den Heer Den Ouden, wiens zeer noodzakelijke polemiek altijd zeer nuttig werkt, dank ik zeer voor zijn toelichting.

Tegen de N. S. B.

Eenige maanden geleden hebben wij een aanbeveling geschreven voor de brochure van den heer J. T. Meesters tegen de N. S. B. Het was een open brief aan Ds G. Hofstede.

Gaarne vestig ik de aandacht er op, dat van deze brochure een herdruk verschenen is, met naschrift van den auteur. Ook om dit naschrift vestig ik nog eenmaal op dit goed geschreven werkje de aandacht, en beveel ik de lezing aan.

K. S.

MUZIKALE KRONIEK

Verkleurde cultuur-kiek.

„Die Volkskultur in Holland hat durch das puritanische Treiben der Kirche schweren Schaden gelitten. Sang und Tanz, Spiel und Volksbrauch sind, wo man konnte, ausgerottet worden. Die Glocken wurden bis auf das Latiten beim Begräbnis, zum Schweigen gebracht. Die heftigsten Eiferer hätten am liebsten auch die Orgel verbannt. Bei dieser allgemeinen Entfärbung des Volkslebens haben übrigens wahrscheinlich die Mennoniten ebenso eifrig mitgewirkt wie die Calvinisten.“

(Prof. Dr J. Huizinga — „Holländische Kultur des siebzehnten Jahrhundert“ — bl. 31/32.)

Dat staat daar nu allemaal wel, met nog veel meer leelijks erbij, maar, vragen wij, hoe komt men toch aan al die dingen?

Het is heusch geen overdrijving onzerzijds als we beweren, dat we in dien tijd nog nooit iets gemerkt hebben, dat in de verste verte ook maar lijkt op wat Prof. H. vertelt over „allgemeinen Entfärbung des Volkslebens“.

Want wat is er dan verkleurd?

Toch zeker hoegenaamd niets!

Men kan gerust aannemen dat er nooit een florissanter tijd geweest is voor de muziek in het

geweest. Zijn plaats is er nog, al is ze vacant.

Wat Petrus daar dan over zegt en de wijze, waarop zijn woorden ontvangen worden, toont dat de apostelen zich daar plotseling bewust worden van hun roeping. Met z'n twaalfen zijn ze indertijd uitgeverken; die tijd is lang voorbij, nochtans is het kruis van hun Messias geen hiaat tusschen hun bestaan van nu en van toen, want Zijn kruis is hun geopenbaard als Zijn overwinning. Maar dan kunnen ze nu ook niet anders dan met z'n twaalfen zijn, vanwege hun roeping. Christus heeft hen eens verkoren; evenzoo veel in getal als er stammen van Israël zijn. Toen heeft Hij in hen gegrepen naar Israël. En nu heeft wel Israël Hem verworpen en uitgeleverd, en zoo kwam daar Zijn kruis te staan; maar dat Hij is opgestaan van dien kruisdood wil niet zeggen, dat Hij met het vorige afgedaan heeft. In deze opstanding wordt de betekenis van Zijn werk van toen vol. De hoon, die Israël zijn Messias heeft aangedaan, is vrijdeld in de verheerlijking van Jezus Christus. De greep van den Messias naar Israël is nog even zeker. Daarom moet hun getal weer twaalf zijn.

Nu heeft de redding van Israël hen immer bekoord. Hun vleeschelijk ideaal ervan was aan het kruis versplinterd. Doch daarmee waren ze door God niet gedupeerd in hun hopen op Zijn toezeggingen. Integendeel, daarin had God hun verwachting gered uit de verstikking in de doelstellingen van hun vleesch. Zodoende herinnert Christus hen aan het werk van Johannes den Dooper, die het komende Koninkrijk gepredikt heeft, en een gereinigd hopen voor Israël spreekt zich uit in hun vraag: „Zult gij in dezen tijd aan Israël het koninkrijk wederoprichten“, (vs. 5 en 6). In Zijn antwoord wijst Christus de verwachting van het Koninkrijk niet terug. Alleen maar, ze zullen in bezigheid moeten verwachten, getuigen zijnde,.... en dan beginnen in Jeruzalem (vs. 8).

Wanneer dan in het verhaal van hun activiteit in Matthias' verkiezing het gemis van den twaalfden man hen blijkt te ontroeren, wordt ons gegeven het bewijs dat in hen behouden is — en nu na Golgotha en na Paschen en na de Hemelvaart en in den dag der verwachting des Heiligen Geestes — het idealisme voor het verbond, dat de Heere gemaakt had met Zijn volk Israël.

Want het is toch eigenlijk wel aan alle kanten

particulier volksverm:

Wil mei maar eens al de muz. van buiter de muziek recht begre boeken wa zich vern

En kijkt Hollandscl

er van n op Thorbe

den en bli

En als n en stadsm

te doen w en adem

meien, dan dan Prof.

Men kan uit Ds Sa

onder de Haarlem, gedicht ui

„De vrolyc

Die lieve v

Die aenge

Geniet hie

Treed 't so

En tot gees

Ons volk i

Of anders:

ZEN

De Duit

door. Zij

er moeilij

woonlijk i

in ons eig

zorg gepl

te komen.

ken heeft

inkomsten

practijk d

brengt dar

een wond

apostel

tus, die a

hen gewee

werk gezet

En waarto

vulling ne

het niet a

op naar b

en de veld

het niet a

door diake

en blijken

komen.

Bovendien

uitvallen

zijn verdv

later een

hannes, d

zwaard va

vacature g

vanger en

getrokken,

man niet

wel toch d

was, en e

gemist“ k

Wat doe

wanneer z

tot de elf

Het ver

gevolgen

van Judas

van Zeebe

geven. In

reële v

nomen w

zitten op

19:28). H

niet verij

ander kar

geschieden

vrees voor

apostelkric

lost wordt

is. Christ

de twaalf

aan Israël

Rechter v